

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalované do rozsudku lichevního soudu při zemském trestním soudu v Praze ze dne 9. října 1922, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem, uvedeným v §u 11 poslední odstavce a v §u 7 (4) zákona ze dne 17. října 1919 čís. 568 sb. z. a n.

D ů v o d y:

Stížnost namítá, dovolávajíc se zmatku čís. 10 §u 281 tr. ř., že ve zjištěné činnosti nelze spatřovati skutkovou podstatu zločinu §u 7 (4) a zároveň i zločin podle posledního (přesněji podle čís 4 prvního a posledního) odstavce §u 11 čís. 4 zákona o válečné lichvě. Oba zločiny mají zcela samostatné a na sobě nezávislé skutkové podstaty. Ustanovení §u 7 předpokládá pouze, že pachatel požadoval anebo přijal anebo sobě dal slíbiti zřejmě přemrštěnou cenu, využívaje mimořádných poměrů, válkou vyvolaných, a nerozeznává, obchoduje-li pachatel předměty potřeby, o které jde, či ne, nakládá-li zbožím po způsobu řádného obchodu či bezprávně, zejména, opatřil-li sobě a zcizuje-li zboží cestou řádného obchodu, najmě cestou, pro převod zboží platnými předpisy určenou, či v obchodě pokoutním za obcházení těchto předpisů. Skutková podstata §u 11 čís. 4 pak nerozeznává, zda bezprávný účinek zdražovací skutečně nastal, zda skutečně byla požadována cena zřejmě přemrštěná, pokud se týče byla slíbena nebo přijmuta a zda jí byly využity mimořádné poměry poválečné či nikoliv. Předpokládá pouze, že bylo se zbožím nakládáno způsobem nekalým, řádnému obchodu cizím, obzvláště způsobem přičicím se platným předpisům, jimiž byl přechod některého druhu zboží z výroby do spotřeby upraven, a že nekalý způsob jednání pachatelova může účinkovati na cenu ve směru vzestupném. Podřaděním zjištěné činnosti jedině pod ustanovení §u 7 zůstal by proto nezastižen a netrestán nekalý způsob jednání, t. j. opatřování sobě zboží veřejně obhospodařovaného mimo cestu platnými předpisy určenou a zcizování ho touže cestou bezprávnou a okolnost, že již tento nekalý způsob jednání je sám o sobě způsobilý, stupňovati cenu předmětu, třebaže ku požadování zřejmě přemrštěné ceny, slibování či přijetí jejího nedošlo. Právem proto nalézací soud podřadil, by i tyto skutkové složky, skutkovou podstatu §u 7 převyšující, zastihl a vyčerpál, činnost obžalované současně §u 11 čís. 4.

Čís. 1276.

»Násilným vztažením ruky« (§ 81 tr. zák.) jest každý útok a každý odpor vynaložením tělesné síly, kterým má býti přivoděno zmaření úředního výkonu.

Hajný, ustanovený úředně pro určitý revír, nepožívá ochrany §u 68 tr. zák. v revíru jiném, třebas byl majitelem tohoto revíru zmocněn, by stíhal pottláctví.

(Rozh. ze dne 1. října 1923, Kr I 584/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 28. února 1922, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí dle §u 81 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Dovolávajíc se důvodů zmatečnosti čís. 9 a) a 10 §u 281 tr. ř. namítá stížnost, že prý nelze shledávati násilné vztažení ruky ve smyslu §u 81 tr. zák. v tom, když obžalovaný pušku, již mu hajný Josef T. uchopil, chtěje mu ji odejmouti, z ruky hajného vykroutil, vyškubl a s ní utekl. V tomto ohledu je stížnost bezdůvodna. Slově zákona »násilné vztažení ruky« nelze rozuměti jinak, než že jimi míněny jsou jakékoli činy pachatelovy, které staví vrchnostenskou osobu před volbu, by buď od úředního výkonu upustila neb odpor přemohla přiměřeným násilím. Před tuto volbu staví odpor pachatelův vrchnostenskou osobu bez rozdílu, zdali se dotýká vrchnostenské osoby přímo a bezprostředně, či jen nepřímým způsobem, že činnost pachatelova zasahuje přímo osobu neb věc, kterou vrchnostenský orgán uchopil a drží a která se takto s tělem vrchnostenského orgánu octla v bezprostředním spojení; nelze činiti věcně ani rozdílu mezi tím, když pachatel uchopí a odtrhne ruku vrchnostenského orgánu od osoby neb věci, kterou tento rukou drží, a tím, když pachatel uchopí a z rukou vrchnostenského orgánu vytrhne tuto věc neb osobu. Dle toho stačí k naplnění pojmu »násilného vztažení ruky« každý útok nebo každý odpor vynaložením tělesné síly, kterým přivoděno býti má zmaření úředního výkonu. Odůvodněna jest však stížnost, pokud tvrdí, že v tomto případě není bezpečně prokázána další pojmová náležitost skutkové povahy zločinu dle §u 81 tr. zák., totiž, že hajný Josef T. byl u výkonu služby. Rozsudek bere za prokázáno, že hajný T. přistihl obžalovaného, jak stál na hrázi rybníka, patřícího velkostatkáři Sch-ovi, s puškou v ruce, připravenou k výstřelu, a hleděl do vody a že měl za to, že se jedná o pytláka rybního a že proti němu jako hajný, mající chrániti majetek svého zaměstnavatele, zakročil; okolnost, že rybník není v honitbě Sch-ově, nýbrž v honitbě učitele B-a a že tudíž hajný T. zakročil v revíru, pro který nebyl vzat do přísahy, prohlásil nalézací soud pro přiznání ochrany dle §u 68 tr. zák. za nerozhodnou; bylť prý hajný T., jak soud vzal za prokázáno, jednak oprávněným a dožádaným dozorcím orgánem v revíru učitele B-a, jednak také sch-ským rybníčním hajným a jako takový měl prý právo i povinnost proti obžalovanému služebně zakročiti a to jako úřední osoba v §u 68 tr. zák. chráněná. Naproti tomu uplatňuje stížnost právem, že obžalovaný byl v revíru z-ském a že v tomto revíru hajný T. vůbec hajným není. Řídící učitel Jakub B. splnomocnil ho sice, by každou z pytláctví podezřelou osobu v jeho honitbě stíhal, avšak toto zmocnění osobou soukromou nepropůjčovalo o sobě ještě hajnému T-ovi ochranu dle §u 68 tr. zák. i pro honební revír B-ův; nebylť pro tento revír příslušným veřejným úřadem jako hajný autorisován, totiž okresní politickou správou potvrzen a vzat do přísahy, jak to žádá zákon ze

dne 16. června 1872 čís. 84 ř. zák. a nebyl tudíž, když zakročoval v revíru tomto, v mezích té působnosti, která mu jakožto přísežnému hajnému sch-skému byla přikázána. Co se týče druhého důvodu, o nějž nalézací soud opírá ochranu hajného T-a dle §u 68 tr. zák., nelze ani tento uznati toho času bezvadným. Nalézací soud béře za prokázáno, že hajný T. byl také sch-ským rybničním hajným a že jako takový měl právo a povinnost proti obžalovanému služebně zakročiti. Leč pro předpoklad soudu, že T. byl i rybničním hajným, nelze nalézt ve spisech dostatečného podkladu. Dle záznamů protokolu o hlavním přelíčení předložil hajný T. certifikát, vystavený okresní politickou správou v T. ze dne 20. června 1916, jímž jest ustanoven za zřízence honebního. Hajný T. udal dále, že jest hajným na statcích sch-ských již po 18 let, za kteréžto doby byl prý již několikráte do přísahy vzat a sice pravidelně při přechodu z jednoho revíru do jiného. Proti obžalovanému zakročil proto, poněvadž prý byl přesvědčen, že jde o pytláka rybního a že jako hajný sch-ský má hájiti majetek svého pána. Leč ani citovaným obsahem předloženého certifikátu ani výpovědí svědkovou není podán spolehlivý důkaz o tom, že svědek byl též hajným rybničním a že jako takový byl ve smyslu zákona ze dne 16. června 1872 čís. 84 ř. zák. okresní politickou správou potvrzen a vzat do přísahy. Správně je, že jako služebník svého pána měl právo a povinnost, chrániti majetek svého pána, avšak tato skutečnost jedině nemůže dle zákona tvořiti o sobě podklad pro přiznání zvláštní ochrany dle §u 68 tr. zák., která může býti propůjčena jen zmocněním příslušného úřadu. Za tohoto stavu věci vyžaduje otázka, zda byl hajný Tomáš též rybničním hajným, nového šetření a zkoumání, takže nelze rozhodnouti ihned ve věci samé, ale jest nezbytno, rozsudek ve výroku o vině ve směru §u 81 tr. zák., jakož i ve výroku o trestu zrušiti a věc v rozsahu zrušení vrátiti soudu prvě stolice k opětnému projednání a rozhodnutí.

Čís. 1277.

Rozlišující znak pokusu a jednání přípravného nespočívá ve větším či menším přiblížení se k cíli zákonem trestním zakázanému, ani v tom, zda obsahuje čin pachatelův více či méně podmínek pro dosažení cíle, nýbrž jen v tom, projevil-li se k dosažení trestného cíle se nesoucí úmysl pachatelův zcela zřetelně v zevním ději pachatelem předsevzatém.

Železniční zřízenec, zabraňující přechod přes trať, požívá ochrany §u 68 tr. zák.

(Rozh. ze dne 1. října 1923, Kr I 591/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 15. března 1922, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí dle §u 81 tr. zák. a přestupkem nedokonané krádeže dle §§ 8 a 460 tr. zák.